

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο»

I. Γενικά

Το φερόμενο προς συζήτηση Νσχ, το οποίο χαρακτηρίστηκε από την Κυβέρνηση ως κατεπείγον κατ' άρθρο 76 παρ. 4 του Συντάγματος, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, περιλαμβάνει επτά άρθρα.

Με το άρθρο Πρώτο παρέχεται στον Υπουργό Οικονομικών εξουσιοδότηση να υπογράφει, ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, κάθε μνημόνιο συνεργασίας, συμφωνία ή σύμβαση δανεισμού, διμερή ή πολυμερή, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη μέλη της Ζώνης του Ευρώ, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, που εντάσσεται στο πλαίσιο εφαρμογής του «σχεδίου προγράμματος» το οποίο προσαρτάται ως παράρτημα στο Νσχ.

Το εν λόγω πρόγραμμα αποτελείται από δύο Μνημόνια, «Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής» και «Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής», ιστορικό δε της κατάρτισής του περιλαμβάνεται στις τρεις πρώτες παραγράφους του προς ψήφιση άρθρου.

Με τις διατάξεις του άρθρου Δευτέρου (παρ. 1 α, 2, 3, 9 και 12):

α) Παρέχονται εξουσιοδοτήσεις για τη ρύθμιση με προεδρικά διατάγματα θεμάτων που καθορίζονται σε γενικό πλαίσιο.

Ως προς τις ευρείες αυτές εξουσιοδοτήσεις, το προτεινόμενο Νσχ συνιστά «νόμο-πλαίσιο», κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 4 του Συντάγματος. Συνεπώς, αρκεί ρητή αναφορά στις σχετικές διατάξεις των γενικών αρ-

χών και κατευθύνσεων των προτεινόμενων ρυθμίσεων και απαιτείται η θέσπιση χρονικού ορίου στη χρήση των σχετικών εξουσιοδοτήσεων (βλ. ΠΕ ΣΤΕ 406/1980, σε ΤοΣ 1980, σελ. 442 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2007, αρ. 55, 56 και Α. Παντελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 2007, αρ. 439, 441).

Το απαιτούμενο, κατά τα ανωτέρω, χρονικό όριο τίθεται, εν προκειμένω, με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 12 του προς ψήφιση άρθρου, είναι δε η 31-12-2010.

Εξ άλλου, φορέας των εξουσιοδοτήσεων της παρ. 4 του άρθρου 43 του Συντάγματος είναι μόνον ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας (βλ. ΣΤΕ όπ. π., σελ. 444 και Παντελή, όπ. π., αρ. 439), ο οποίος, όμως, δύναται να εξουσιοδοτεί περαιτέρω, «προκειμένου θέματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα να ρυθμίζονται με υπουργικές αποφάσεις» (πρώτο εδ. παρ. 12 προτεινόμενου άρθρου, πρβλ. και ΣΤΕ 3463/1998 και Σπηλιωτόπουλο, όπ. π., αρ. 58).

β) Παρέχεται ειδική και ορισμένη, κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος (βλ., ενδεικτικώς, ΣΤΕ Ολ 1466/1995) εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης να διενεργήσουν, με κοινή τους απόφαση και μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του προς ψήφιση Νοσχ, «απογραφή του πάσης φύσεως προσωπικού στο Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ.».

Περαιτέρω, προβλέπεται η σύσταση, με την ίδια, ως άνω, κοινή υπουργική απόφαση, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οργανικής μονάδας με τίτλο «Ενιαία Αρχή Πληρωμής», η οποία θα καταβάλλει, μέσω τραπεζικού λογαριασμού, τις πάσης φύσεως αποδοχές, αποζημιώσεις και εν γένει αμοιβές του προσωπικού του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ..

γ) Ομοίως, εξουσιοδοτούνται οι Υπουργοί Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης να ρυθμίσουν, με κοινή τους απόφαση, θέματα δανείων που έχουν συναφθεί με τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (παρ. 10 προτεινόμενου άρθρου Δευτέρου) και, μόνος ο Υπουργός Οικονομικών, να ρυθμίσει θέματα δανείων του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων (παρ. 11 του ως άνω άρθρου).

Με τις διατάξεις του άρθρου Τρίτου μειώνονται, μεταξύ άλλων, αποδοχές και επιδόματα των υπηρετούντων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, στον στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε γενικής ή ειδικής διάταξης ή ρήτρας ή όρου συλλογικής σύμβασης εργασίας, διαιτητικής απόφασης ή ατομικής σύμβασης ή συμφωνίας, οι οποίες είχαν ήδη μειωθεί με διατάξεις του ν. 3833/2010. Περαιτέρω, ορίζεται, κατά ενιαίο τρόπο, το ύψος των επιδομάτων Χριστουγέννων, Πάσχα και αδειάς, τόσο των εργαζομένων στον δημόσιο τομέα, όσο και των συνταξιούχων ό-

λων των φορέων κύριας ασφάλισης, και καθορίζονται οι προϋποθέσεις καταβολής τους. Επίσης, προβλέπεται η αναστολή καταβολής της δεύτερης δόσης της οικονομικής ενίσχυσης του άρθρου 1 του ν. 3808/2009.

Με την παράγραφο 1 του άρθρου Τετάρτου του Νοσχ τροποποιείται το άρθρο 21 παρ. 1 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 2859/2000, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 12 του ν. 3833/2010, και αυξάνεται ο κανονικός συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας από 21% σε 23% και ο μειωμένος συντελεστής από 10% σε 11%. Με την παράγραφο 2 τροποποιείται το άρθρο 97 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα που κυρώθηκε με τον ν. 2960/2001, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από τα άρθρα 2 παρ. 4 του ν. 3815/2010 και 13 του ν. 3833/2010, και αυξάνεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στα τσιγάρα από 65% σε 67% επί της πλέον ζητούμενης τιμής (και το ελάχιστο ποσό είσπραξης από 78 σε 80,40 ευρώ ανά χίλια τσιγάρα). Με τις παραγράφους 3 και 4 τροποποιούνται τα άρθρα 81, 87 και 89 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, όπως ισχύουν μετά την τροποποίησή τους από τα άρθρα 2 παρ. 1-3 του ν. 3815/2010 και 14 του ν. 3833/2010, και αυξάνεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης που επιβάλλεται στην αλκοόλη από 1.884 ευρώ σε 2.450 ευρώ ανά εκατόλιτρο άνυδρης αιθυλικής αλκοόλης (και από 942 ευρώ σε 1.225 ευρώ ο μειωμένος στο ήμισυ συντελεστής), στην μπίρα από 1,96 ευρώ σε 2,60 ευρώ ανά βαθμό Plato κατά όγκο και εκατόλιτρο μπίρας (και από 0,98 ευρώ σε 1,30 ευρώ ο μειωμένος στο ήμισυ συντελεστής) και στα ενδιάμεσα προϊόντα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 88 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, από 78 ευρώ σε 102 ευρώ ανά εκατόλιτρο τελικού προϊόντος (και από 39 ευρώ σε 51 ευρώ ο μειωμένος στο ήμισυ συντελεστής). Με την παράγραφο 5 τροποποιείται το άρθρο 73 του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από τα άρθρα 1 του ν. 3828/2010 και 15 παρ. 1 του ν. 3833/2010, και αυξάνεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης ενεργειακών προϊόντων που επιβάλλεται στη βενζίνη κατά 60 ευρώ ανά 1.000 λίτρα, και στο πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (diesel), την κηροζίνη και το βιοντίζελ κατά 30 ευρώ ανά 1.000 λίτρα.

Με την παράγραφο 6 του άρθρου Τετάρτου επιβάλλεται εφάπαξ φόρος επί των αποθεμάτων πετρελαίου εσωτερικής καύσης (diesel) - θέρμανσης που ανήκουν σε επιτηδευματίες, διακινητές πετρελαίου θέρμανσης και τα οποία έχουν τεθεί σε ανάλωση και έχουν εξαχθεί από τις φορολογικές αποθήκες, αλλά δεν έχουν διατεθεί στην κατανάλωση, ο οποίος ισούται με τη διαφορά των φορολογικών επιβαρύνσεων που εφαρμόζονται μετά την έναρξη ισχύος της συγκεκριμένης ρύθμισης του Νοσχ (από 3.5.2010 και εφεξής) και αυτών που ίσχυαν πριν, ήτοι επί της διαφοράς του ΕΦΚ και του επ' αυτού αναλο-

γούντος φόρου προστιθέμενης αξίας. Με την παράγραφο 7 τροποποιούνται τα κλιμάκια και αναπροσαρμόζονται σε 10%, 30% και 40% (από 10%, 20% και 30%) οι ανά κλιμάκιο συντελεστές του φόρου πολυτελείας που επιβλήθηκε στα επιβατικά αυτοκίνητα δυνάμει του άρθρου 17 του ν. 3833/2010. Τέλος, με την παράγραφο 8 του άρθρου Τετάρτου προβλέπεται η αύξηση από 15 σε 30 δισεκατομμύρια ευρώ του συνολικού ποσού εγγυήσεων που μπορεί να παράσχει το Ελληνικό Δημόσιο προς πιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο των ρυθμίσεων του ν. 3723/2008.

Με τις παραγράφους 1 έως 11 του άρθρου Πέμπτου του Νσχ επιβάλλεται έκτακτη εισφορά με συντελεστές από 4% έως 10% επί του συνολικού καθαρού εισοδήματος ορισμένων νομικών προσώπων, εφόσον αυτό υπερβαίνει τα 100.000 ευρώ. Με την παράγραφο 12 επιβάλλεται ειδικός φόρος με συντελεστή 20% επί της αξίας των διαφημίσεων που προβάλλονται από τα τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης.

Με την παράγραφο 1 του άρθρου Έκτου του Νσχ παρέχεται εξουσιοδότηση για την έκδοση προεδρικού διατάγματος με το οποίο θα αναδιοργανώνονται οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Με την παράγραφο 2 ορίζεται ότι για τη μετακίνηση υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών από μία οργανική μονάδα σε άλλη εντός του ίδιου νομού, κατ' εφαρμογή του άρθρου 66 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3528/2007, οι κεντρικές, περιφερειακές και αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες εντός του ίδιου νομού ή νησιού θεωρούνται οργανικές μονάδες της ίδιας αρχής, ούτως ώστε να μην απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία της μετάθεσης.

Με το άρθρο Έβδομο του Νσχ ορίζεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος των προτεινόμενων διατάξεων.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου Δευτέρου παρ. 4

Με την προτεινόμενη παράγραφο 4 προβλέπεται για πρώτη φορά η δυνατότητα να μετατρέπεται με τη βούληση του άνεργου εργαζομένου, η επιδότηση ανεργίας σε επιχορήγηση του εργοδότη, ο οποίος πρόκειται να τον προσλάβει. Μια τέτοια ρύθμιση εντάσσεται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με στόχο την καταπολέμηση της ανεργίας, η οποία περιλαμβάνει ως κίνητρο για την πρόσληψη του ανέργου τη μείωση του άμεσου ή έμμεσου μισθολογικού κόστους (βλ., αναλυτικώς, Κ. Παπαδημητρίου, Κρατική πολιτική και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε «Η πολιτική της απασχόλησης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης», 2001, σελ. 11 επ.). Λαμβανομένου υπόψη ότι, συχνά, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, είναι δυ-

νατόν να υιοθετηθούν καταχρηστικές πρακτικές, στην υπό ψήφιση διάταξη προβλέπεται η έκδοση υπουργικής απόφασης στην οποία θα προβλέπονται σχετικές θεσμικές διασφαλίσεις.

2. Επί του άρθρου Δευτέρου παρ. 5

Με την προτεινόμενη παράγραφο 5 τροποποιείται σιωπηρώς, εν μέρει, η διάταξη του άρθρου 24 παρ. γ' του ν. 2956/2001, η οποία προβλέπει ότι απαγορεύεται η προσφυγή στην προσωρινή απασχόληση, όταν ο έμμεσος εργοδότης υπάγεται στις διατάξεις του ν. 2190/1994, δηλαδή, όταν εντάσσεται στον δημόσιο τομέα. Προβλέπεται, έτσι, η δυνατότητα να επιχορηγηθούν εταιρείες προσωρινής απασχόλησης προκειμένου να προσλάβουν ειδικές κατηγορίες άνεργων εργαζομένων οι οποίοι, στη συνέχεια, θα τοποθετηθούν σε θέσεις του δημόσιου τομέα. Θα πρέπει εν προκειμένω να σημειωθεί ότι και άλλες ευρωπαϊκές χώρες (π.χ. Βέλγιο, Γαλλία) συνειδητώς επιλέγουν την προσωρινή απασχόληση ως μηχανισμό μέσω του οποίου παρέχονται κίνητρα σε επιχειρήσεις, προκειμένου να προσλάβουν εργαζομένους από αυτές τις κατηγορίες εργαζομένων (βλ. ειδικότερα Κ. Παπαδημητρίου, Η προσωρινή απασχόληση - Ο κατ' επάγγελμα δανεισμός εργαζομένων, 2007, σελ. 17 και 95-96, Ο. Moreno, Travail temporaire et mise de travailleurs à la disposition d'utilisateurs, Kluwer, 2005, σελ. 51, J. Denys, Challenges for temporary agency work in the information Society σε R. Blanpain/R. Graham, Temporary Agency Work and the Information Society, Kluwer, 2004, σελ. 14).

3. Επί του άρθρου Δευτέρου παρ. 6

Στην προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται ότι άνεργοι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ ηλικίας μέχρι 24 ετών μπορούν να εργασθούν συνάπτοντας «σύμβαση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας» διάρκειας μέχρι 12 μηνών. Κατά τη διάρκεια της σύμβασης αυτής οι ακαθάριστες αποδοχές τους θα αντιστοιχούν στο 80% του κατώτατου βασικού μισθού ή βασικού ημερομισθίου, όπως ορίζονται κάθε φορά από την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Προβλέπεται, επίσης, ότι οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές θα αποδίδονται στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ από τον ΟΑΕΔ. Τίθεται όμως το ερώτημα εάν ως ασφαλιστικές εισφορές που θα αποδίδονται από τον ΟΑΕΔ στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ νοούνται οι εργοδοτικές μόνο εισφορές ή το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών. Επιπλέον, τίθεται το ερώτημα εάν η υπό ψήφιση ρύθμιση αφορά μόνο νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας ή και τις λοιπές κατηγορίες ανέργων. Στη δεύτερη περίπτωση τίθεται περαιτέρω το ερώτημα εάν μια τέτοιου είδους σύμβαση μπορεί να συναφθεί από τον ίδιο άνεργο μόνο μια φορά ή και περισσότερες, και με τον ίδιο ή με άλλο εργοδότη. Χαρακτηριστι-

κό της σύμβασης αυτής είναι ότι οι εργαζόμενοι θα αμείβονται με αποδοχές κατώτερες εκείνων που προβλέπονται στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας.

Δεν προβλέπεται, πάντως, υποχρέωση απασχόλησης του εργαζομένου για κάποιο χρονικό διάστημα, μετά τη λήξη του χρόνου κατά τον οποίο καταβάλλονται οι χαμηλότερες αποδοχές. Έτσι, καταρχήν, οποιοσδήποτε εργοδότης θα μπορεί μετά τη λήξη της «σύμβασης απόκτησης εργασιακής εμπειρίας» να συνάψει νέα αντίστοιχη σύμβαση, προσλαμβάνοντας άλλον άνεργο ή νεοεισερχόμενο στην αγορά εργασίας και απασχολώντας τον και πάλι για ένα χρονικό διάστημα με τις αναλογικά χαμηλότερες αποδοχές.

4. Επί του άρθρου Δευτέρου παρ. 7

Με την προτεινόμενη διάταξη τροποποιείται το άρθρο 10 του ν. 1876/1990 που ρυθμίζει τα ζητήματα της συρροής συλλογικών συμβάσεων. Συρροή υπάρχει όταν η εργασιακή σχέση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής περισσότερων συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ο ν. 1876/1990 επιλύει το ζήτημα της συρροής, ορίζοντας ότι εάν η εργασιακή σχέση ρυθμίζεται από περισσότερες ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις, εφαρμόζεται η πιο ευνοϊκή για τον εργαζόμενο. Συνεπώς, η αρχή της ευνοϊκότερης ρύθμισης είναι που οδηγεί στην επιλογή της εφαρμοστέας συλλογικής σύμβασης (πλην της περίπτωσης συρροής ομοιοεπαγγελματικής σ.σ.ε. με επιχειρησιακή ή κλαδική).

Στην προτεινόμενη διάταξη ορίζεται ότι οι όροι των «Ομοιοεπαγγελματικών και Επιχειρησιακών Συμβάσεων Εργασίας» μπορούν να αποκλίνουν έναντι των αντίστοιχων όρων Κλαδικών Συμβάσεων Εργασίας καθώς και των «Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας». Ορίζεται, επίσης, ότι οι όροι των Κλαδικών Συμβάσεων Εργασίας μπορούν να αποκλίνουν έναντι των αντίστοιχων όρων «Εθνικών Γενικών Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας».

Στην προτεινόμενη διάταξη δεν αναφέρεται όριο ως προς αυτή την απόκλιση. Θα μπορούσε, έτσι, να διερωτηθεί κανείς εάν παρέχεται η δυνατότητα να ορισθεί με μια τέτοια συλλογική σύμβαση οποιοδήποτε ύψος αμοιβής και να παραπεμφθεί το ζήτημα του κατώτατου μισθού αποκλειστικώς στον συσχετισμό δυνάμεων, χωρίς, δηλαδή, οποιαδήποτε προστατευτική παρέμβαση της Πολιτείας.

Θα μπορούσε, επίσης, να τεθεί το ερώτημα εάν, στην περίπτωση αυτή, δηλαδή της κατάργησης ενός γενικού κατώτατου ορίου αποδοχών, υφίσταται προσβολή της αρχής του κοινωνικού κράτους και του κοινωνικού δικαιώματος στην εργασία, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 22 παρ. 1 του Συντάγματος (για το κοινωνικό δικαίωμα στην εργασία βλ. Ι. Κουκιάδη, Εργατι-

κό Δίκαιο-Ατομικές εργασιακές σχέσεις, 2009, σελ. 32 και 43 επ., Γ. Λεβέντη, Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη, Το Σ 1976, σελ.126. Δ. Τραυλού-Τζανετάτου, Το δικαίωμα εργασίας στο πεδίο έντασης μεταξύ Συντάγματος και κοινωνικής πραγματικότητας, σε Εργατικό δίκαιο και βιομηχανική κοινωνία, 1977, σελ. 104. Κ. Παπαδημητρίου, Το κοινωνικό δικαίωμα στην εργασία σε «Κοινωνικά δικαιώματα και κρίση του Κράτους Πρόνοιας» - Όμιλος Αριστόβουλος Μάνεσης, 2006, σ. 93-125). Η αμοιβή της εργατικής δύναμης είναι, βεβαίως, συνάρτηση της προσφοράς και της ζήτησης στην αγορά εργασίας. Ο θεμελιώδης όμως αυτός κανόνας της οικονομίας περιορίζεται σημαντικώς στο πεδίο της απασχόλησης, αφού λειτουργεί προστατευτικώς ο θεσμός της συλλογικής αυτονομίας, με σκοπό, ακριβώς, τη σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Υποστηρίζεται πάντως στη θεωρία γενικότερα ότι η πολιτεία οφείλει να εξασφαλίζει ένα γενικό κατώτατο όριο αποδοχών (βλ. Γ. Κατρούγκαλου, Το κοινωνικό κράτος της μεταβιομηχανικής εποχής. Θεσμοί παροχικής διοίκησης και κοινωνικά δικαιώματα στο σύγχρονο κόσμο, 1998, σελ. 679, Στ. Μουδόπουλου, Το δικαίωμα εργασίας στο άρθρο 22 παρ. 1 του Συντάγματος, Σύνταγμα και Εργασιακές σχέσεις, 1987, σελ. 124, Τ. Παπαδημητρίου, Η διασφάλιση του κατώτατου ορίου του καθαρού εισοδήματος του εργαζομένου, ΕΕργΔ 1994, σελ. 119). Ο καθορισμός αυτός θα γίνεται, καταρχήν, μέσω της συλλογικής αυτονομίας και, σε περίπτωση αποτυχίας της, με άλλον τρόπο (διαιτησία ή ακόμη και πολιτειακή απόφαση), ενώ το όριο αυτό θα εξασφαλίζει ακριβώς εκείνον τον μισθό που θα είναι ανεξάρτητος από τις διακυμάνσεις της προσφοράς και της ζήτησης, όπως επίσης και από το συσχετισμό δυνάμεων μεταξύ των συλλογικών μερών της αγοράς εργασίας.

Τέλος, θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς εάν η υπό ψήφιση διάταξη επιφέρει μόνιμη τροποποίηση των κανόνων συρροής συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή εάν έχει περιορισμένη χρονική ισχύ, αντίστοιχη με εκείνη του προγράμματος του άρθρου 1 του υπό ψήφιση Νοχ. Στην πρώτη περίπτωση, ανεξαρτήτως των προβληματισμών της προηγούμενης παραγράφου, θα μπορούσε να δημιουργηθεί και προβληματισμός κατά πόσον συμβαδίζει με την αρχή της αναλογικότητας.

5. Επί του άρθρου Τρίτου

Σχετικώς με τις ρυθμίσεις του άρθρου Τρίτου του προτεινόμενου Νοχ επισημαίνονται τα εξής [βλ. και έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 4.3.2010 επί του Νοχ «Προστασία της εθνικής οικονομίας - Επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης» (ν.3383/2010)]:

α. Ως προς τις μειώσεις και περικοπές αποδοχών, επιδομάτων και πάσης

φύσεως απολαβών των υπηρετούντων με οποιαδήποτε σχέση εργασίας στον στενό ή ευρύτερο δημόσιο τομέα, σημειώνεται κατ' αρχάς ότι με το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου (στο εξής Π.Π.Π.) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής Ε.Σ.Δ.Α.), η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 και έχει, συμφώνως προς το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, αυξημένη τυπική ισχύ, θεσπίζεται γενικός κανόνας, συμφώνως προς τον οποίο κατοχυρώνεται ο σεβασμός της περιουσίας του προσώπου. Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα περιουσιακής φύσεως και τα κεκτημένα οικονομικά δικαιώματα. Περιλαμβάνονται έτσι τα ενοχικά περιουσιακά δικαιώματα και απαιτήσεις, είτε αναγνωρισμένες με δικαστική ή διαιτητική απόφαση είτε απλώς γεγεννημένες κατά το εθνικό δίκαιο, εφόσον υπάρχει νόμιμη προσδοκία, με βάση το ισχύον έως την προσφυγή στο δικαστήριο δίκαιο, ότι μπορούν να ικανοποιηθούν δικαστικώς (βλ. πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο εξής Ε.Δ.Δ.Α., *Prespos Compania Naviera SA* κατά Βελγίου της 20.11.1995, *Pine Valley Development* κατά Ιρλανδίας της 2.11.1991, *Γεωργιάδης* κατά Ελλάδος της 28.3.2000, ΣτΕ 3739/1999, Ε.Δ.Κ.Α. 1999, σελ. 16).

Με βάση τα ανωτέρω είχε κριθεί (ΔΕΦΑΘ 811/1999, Διδικ 2000, σελ. 1140) ότι αντίκειται στην ανωτέρω διάταξη του Π.Π.Π. η κατάργηση, με το άρθρο 8 του ν. 2470/1997, ειδικής παροχής (αύξηση χρονοεπιδόματος) σε υπαλλήλους που είχαν υπηρετήσει σε παραμεθόριες περιοχές, και η οποία τους είχε δοθεί με το άρθρο 11 του ν. 287/1976, δηλαδή σταθερώς επί μια εικοσαετία. Επίσης, και ΑΠ[ΟΛ] 40/1998, ΑΠ 510/2002, 957/2002, ΑΠ 71/2003, 79/2003, καθώς και 1295/2004 και 104/2009 με τις οποίες κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 20 παρ. 15 του ν. 2556/1997, με την οποία καταργήθηκε δικαίωμα μισθολογικής προαγωγής υπαλλήλων, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο 1 του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α., διότι επιφέρει απόσβεση περιουσιακών ενοχικών δικαιωμάτων, και ως τέτοιο θεωρείται και το δικαίωμα μισθολογικής προαγωγής, στο μέτρο, όμως, που έχει γεννηθεί πριν από τη με νόμο κατάργησή του. Δέχθηκε, όμως, ο Άρειος Πάγος ότι ο περιορισμός των δικαιωμάτων αυτών μπορεί να γίνεται εφόσον αυτό επιβάλλεται από λόγους γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος.

Την ύπαρξη της επιφύλαξης του γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος δέχεται παγίως και το Συμβούλιο της Επικρατείας. Έτσι, προσφάτως (ΣτΕ 3151/2008, 982/2008, αδημοσίευτες στον νομικό τύπο) έκρινε ότι η κατάργηση της πρόσθετης αμοιβής του άρθρου 2 παρ. 3 του ν. 201/1975 με την παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 2470/1997 δεν παραβιάζει το άρθρο 1 του

Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α. «διότι η ανωτέρω Σύμβαση δεν κατοχυρώνει δικαίωμα σε διαρκή απόληψη αποδοχών ορισμένου ύψους (βλ. Ε.Δ.Δ.Α ΕΣΚΕΛΙΝΕΝ κ.α. κατά Φιλανδίας, 19.4.2007, παρ. 94, πρβλ. ASMUNDSSON κατά Ισλανδίας, 30.3.2005, παρ. 39) και συνεπώς, η κατάργηση της ανωτέρω πρόσθετης αμοιβής, στο πλαίσιο της σχετικής ελευθερίας του νομοθέτη για θέσπιση νέου μισθολογίου του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης προς τον σκοπό της καλύτερης εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος, δεν συνιστά αφαίρεση ή στέρηση περιουσιακού στοιχείου, κατά την έννοια της Σύμβασης».

β. Περαιτέρω, ειδικώς ως προς τον επανακαθορισμό του ύψους των επιδομάτων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας για τους συνταξιούχους και βοηθηματούχους όλων των φορέων κύριας ασφάλισης, σημειώνεται ότι στην έννοια της περιουσίας του άρθρου 1 του Π.Π.Π. περιλαμβάνονται και απαιτήσεις για σύνταξη και κοινωνικοασφαλιστικές εν γένει παροχές (Ε.Δ.Δ.Α. υπόθεση Αντωνακόπουλου κ.α. κατά Ελλάδος της 14.12.1999, Γεωργιάδης κατά Ελλάδος της 28.3.2000, Ε.Σ. [ΟΛ] 2274/1997, ΣτΕ 3739/1999). Συνεπώς, η αναγνωριζόμενη από το υφιστάμενο δικαίωμα απαίτηση του ήδη συνταξιούχου για καταβολή της κανονισθείσας σε αυτόν σύνταξης στο ακέραio, η οποία έχει ήδη γεννηθεί και, επομένως, αποτελεί από τη γέννησή της στοιχείο της περιουσίας του, δεν επιτρέπεται να περιορισθεί με μεταγενέστερη νομοθετική ρύθμιση, εάν δεν συντρέχουν λόγοι πραγματικής δημόσιας ωφέλειας, οι οποίοι να δικαιολογούν τον περιορισμό, γιατί δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 1 εδάφιο α' του Π.Π.Π. της Ε.Σ.Δ.Α., αφού τείνει σε αδικαιολόγητη αποστέρηση προστατευόμενου από αυτό περιουσιακού αγαθού (βλ. Ε.Σ. 27/2004 [Πράξη], Ε.Δ.Κ.Α., 2004, σελ. 288, 36/2006, Ε.Δ.Δ.Δ., 2006, σελ. 360). Επομένως, ο κοινός νομοθέτης δύναται, συμφώνως προς την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 1 του ανωτέρω Πρωτοκόλλου, να στερήσει τον δικαιούχο από γεγεννημένα ως άνω δικαιώματα, αλλά μόνο «δια λόγους δημόσιας ωφελείας και υπό τους προβλεπόμενους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους», οι οποίοι πρέπει να προβάλλονται και να αιτιολογούνται ειδικώς. Απαιτείται επομένως, όχι απλώς η ύπαρξη δημόσιας ωφελείας (που μάλιστα πάντα υπάρχει, ως δημοσιονομικό όφελος επί απόσβεσης ή περιορισμού περιουσιακών δικαιωμάτων, τα οποία υφίστανται έναντι του Δημοσίου), αλλά και η συνδρομή περαιτέρω τασσόμενων σχετικών από τον νόμο ή τις γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου όρων, όπως είναι η καθ' ορισμένη διαδικασία διαπίστωση της δημόσιας ωφελείας, ή η θέσπιση άλλων υπέρ των δικαιούχων παροχών ή πλεονεκτημάτων που αντισταθμίζουν την περιουσιακή απώλεια (Ελ. Συν. 1562/2005, Ε.Δ.Δ.Δ., 2005, σελ. 822).

γ. Σχετικώς με την αναφορά στην παράγραφο 8 του υπό συζήτηση άρθρου ότι οι προτεινόμενες διατάξεις κατισχύουν κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης ή ρήτρας ή όρου συλλογικής σύμβασης εργασίας ή διαιτητικής απόφασης, επισημαίνεται ότι με τις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος καθιερώνεται ο θεσμός της συλλογικής αυτονομίας, δηλαδή η νομική ικανότητα των συνδικαλιστικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών να καθορίζουν τους όρους εργασίας και τα μεταξύ τους δικαιώματα και υποχρεώσεις, συνάπτοντας συμφωνίες (συλλογικές συμβάσεις εργασίας), οι οποίες έχουν χαρακτήρα κανόνα δικαίου (Π. Δαγτόγλου, Ατομικά Δικαιώματα, τ. Β', 1991, σελ. 858), ως αναγκαία προέκταση της συνδικαλιστικής ελευθερίας, που καθιερώνεται στο άρθρο 23 παρ. 1 του Συντάγματος.

Το ζήτημα της σχέσης μεταξύ νομοθετικής εξουσίας και συλλογικής αυτονομίας, δηλαδή το ζήτημα σε ποιο μέτρο είναι δυνατόν ο νομοθέτης να περιορίζει την ελευθερία σύναψης συλλογικών συμβάσεων, είναι από τα φλέγοντα θέματα, που έχουν απασχολήσει τη νομολογία και τη θεωρία (βλ., ενδεικτικώς, Γ. Λεβέντη, Συλλογική αυτονομία και κρατικός παρεμβατισμός, 1981, και Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο – Συλλογικές εργασιακές σχέσεις, τ. 2, 1999, σελ. 17 επ.).

Γίνεται γενικώς δεκτό ότι το άρθρο 22 παρ. 2 του Συντάγματος (υπό τη συνδυασμένη μάλιστα ερμηνεία του με το άρθρο 23 παρ. 1) περιορίζει την παντοδυναμία του νομοθέτη καθόσον αφορά τη συλλογική αυτονομία και ότι η συλλογική διαπραγμάτευση οφείλει να αναγνωρισθεί ως ο κύριος ρυθμιστικός παράγοντας των εργασιακών σχέσεων (βλ. Γ. Λεβέντη, όπ. π., σελ. 39, και Κ. Χρυσόγονο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2002, σελ. 485), η οποία υποχωρεί υπέρ της αποκλειστικής πολιτειακής ρύθμισης μόνο εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι, ενώ, εφόσον υπάρχει συλλογική σύμβαση εργασίας, αυτή δεν μπορεί να τροποποιηθεί ή να καταργηθεί με τυπικό νόμο (Π. Δαγτόγλου, όπ. π., σελ. 864 και 871). Τα ανωτέρω ενισχύονται τόσο από τις διατάξεις του άρθρου 8 της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας (στο εξής ΔΣΕ) 151/1978 που κυρώθηκε με τον ν. 2405/1996, οι οποίες επιτάσσουν τον διακανονισμό των όρων απασχόλησης στη δημόσια διοίκηση με διαπραγματεύσεις ή διαδικασία περιβαλλόμενη από εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας, όσο και του άρθρου 5 της ΔΣΕ 154/1981 (κυρώθηκε με το ν. 2403/1996), το οποίο απαιτεί να λαμβάνονται συμβατά με τις εθνικές συνθήκες μέτρα για την προώθηση της συλλογικής διαπραγμάτευσης, αλλά και από τη γενική διάταξη του άρθρου 2 της ΔΣΕ 98/1949 (η οποία κυρώθηκε με το ν. 4205/1961), η οποία κατοχυρώνει το δικαίωμα εκούσιων συλλογικών διαπραγματεύσεων. Επίσης, τα άρθρα 6 και 12 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 1426/1984, κατοχυρώνουν το δικαίωμα

εκούσιας διαιτησίας για την επίλυση διαφορών εργασίας και το δικαίωμα συλλογικών διαπραγματεύσεων. Οι ανωτέρω συμβάσεις βοηθούν στην ερμηνεία των συνταγματικών διατάξεων και την ορθή εφαρμογή τους (βλ. Ι. Κουκιάδη, Εργατικό Δίκαιο – Συλλογικές εργασιακές σχέσεις, τ. 1, 1997, σελ. 29, και Κ. Χρυσόγονο, όπ. π., σελ. 484-485).

Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας δέχθηκε, πράγματι, ότι με την ανωτέρω συνταγματική διάταξη «περιορίσθη η υπό το κράτος των προγενεστέρων συνταγμάτων αναγνωριζόμενη παντοδυναμία του νομοθέτου» και ότι με αυτή «τίθεται φραγμός εις την παντοδυναμία του νομοθέτου κατά τη ρύθμισιν των εν λόγω θεμάτων, ούτως ώστε να καθίσταται αντίθετος προς την συνταγματικήν ταύτην διάταξιν η άσκησις της νομοθετικής αρμοδιότητος κατά τρόπο άγοντα εις πλήρη αποδυνάμωσιν του θεσμού», ενώ ειδικότερα για τις αποδοχές των εργαζομένων, η Ολομέλεια δέχθηκε ότι ο καθορισμός των αποδοχών τους «δεν μπορεί να γίνει από το νόμο κατά τρόπο αποκλειστικό, να αφαιρεθεί δηλαδή από την ύλη της συλλογικής συμβάσεως» (ΣτΕ [Ολ] 632/1978, ΤοΣ 1978, σελ. 178).

Ωστόσο, το Δικαστήριο δέχεται ότι λόγοι γενικότερου κοινωνικού συμφέροντος, συνδεόμενοι με τη λειτουργία της εθνικής οικονομίας, τηρουμένης δε της αρχής της αναλογικότητας, δικαιολογούν την αποκλειστική από τον νόμο ρύθμιση των αποδοχών είτε όλων των μισθωτών είτε κατηγοριών μισθωτών. Βάσει του σκεπτικού αυτού κρίθηκε ότι η απαγόρευση, με την πράξη νομοθετικού περιεχομένου της 18.10.1985, η οποία κυρώθηκε με τον νόμο 1584/1986, της συνυπολόγισης και καταβολής αυξήσεων των αποδοχών των εργαζομένων για περισσότερο από δύο έτη (έως 31.12.1987), λόγω της ανάγκης λήψης έκτακτων μέτρων για την προστασία της εθνικής οικονομίας, δεν αντίκειται στα άρθρα 23 παρ. 1 και 22 παρ. 2 του Συντάγματος (ΣτΕ [Ολ] 2287/1987, ΝοΒ 1987, σελ. 1096, ΕΔΔ 1987, σελ. 250, καθώς και ΣτΕ 1975/1991, ΤοΣ 1991, σελ. 392).

δ. Τέλος, στο πεδίο της ιδιωτικού δικαίου σχέσης εργασίας των υπαλλήλων ή μισθωτών με το Δημόσιο, τα ν.π.δ.δ., ν.π.ι.δ., ΟΤΑ, τις δημόσιες επιχειρήσεις, τα κρατικά νομικά πρόσωπα κλπ., και ειδικότερα σε ό, τι αφορά τις ατομικές συμβάσεις εργασίας, έχει εφαρμογή και η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων (ΑΚ 361), ως ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της οικονομικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 Συντάγματος). Η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων καθιερώνει την ελευθερία των συμβαλλόμενων μερών να διαμορφώνουν τις εργασιακές και περιουσιακές τους σχέσεις όπως επιθυμούν, υπό τον όρο ότι δεν παραβιάζουν τον νόμο ή τα χρηστά ήθη και δεν ασκούν το δικαίωμά τους αυτό καθ' υπέρβαση των ορίων του, όπως αυτά ιδίως διαγράφονται συμφώνως προς την καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικό και

οικονομικό του σκοπό (βλ. Μιχ. Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2004, § 13 αρ. 5 επ., 58 επ., και Απ. Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Αθήνα, 1999, αρ. 3 επ.).

«Με την ελευθερία των συμβάσεων, δεν συμβιβάζεται καταρχήν, μεταγενέστερη επέμβαση του νομοθέτη, περιοριστική της ελευθερίας αυτής, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ελευθερία των συμβάσεων προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων ή ασκείται κατά παραβίαση του Συντάγματος ή ενέχει προσβολή των χρηστών ηθών, καθώς επίσης και κατά τις περιπτώσεις που ασκείται προς βλάβη της εθνικής οικονομίας (άρθρα 5 παρ. 1, 25 παρ. 3 και 106 παρ. 2 του Συντάγματος)» (ΑΠ 1465/2001, ΕλλΔνη 2003, σελ. 986). Επομένως, νομοθετική ρύθμιση, η οποία παρεμβαίνει σε συμβατική σχέση για λόγους προστασίας της εθνικής οικονομίας, εισάγοντας ακόμη και βλαπτική μεταβολή της για το ένα μέρος, συνιστά, κατά την ανωτέρω κρίση του Αρείου Πάγου, εξαιρετικό δίκαιο, πρέπει όμως να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας – περιοριζόμενη στο όλως αναγκαίο μέτρο – καθώς και τις αρχές της ισότητας και της ασφάλειας του δικαίου.

6. Επί του άρθρου Τετάρτου

Παρατηρείται ότι για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, στην πρώτη παράγραφο θα πρέπει να γίνεται αναφορά σε «Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας». Επίσης, θα ήταν ίσως σκόπιμο στις επόμενες παραγράφους, αντί της αναφοράς στον «ν. 2960/2001», να γίνεται αναφορά στον «Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα, που κυρώθηκε με τον ν. 2960/2001».

7. Επί του άρθρου Πέμπτου παρ. 1

Με την προτεινόμενη παράγραφο θεσπίζεται έκτακτη εισφορά η οποία επιβάλλεται «στο συνολικό καθαρό εισόδημα, οικονομικού έτους 2010, των νομικών προσώπων του άρθρου 2 παρ. 4 και 101 παρ. 1» του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ΚΦΕ) ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 2238/1994. Κατά την αιτιολογική έκθεση του Νσχ, «η εισφορά αυτή υπολογίζεται με βάση το συνολικό καθαρό εισόδημα της διαχειριστικής χρήσης του 2009». Επισημαίνεται εν προκειμένω ότι, συμφώνως προς το άρθρο 3 παρ. 2 του ΚΦΕ, «η χρονική διάρκεια του οικονομικού έτους αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους», ενώ το ίδιο προβλέπεται και από το άρθρο 4 του ν. 2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού, το οποίο ορίζει ότι «το οικονομικό έτος αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους». Ενόψει της ως άνω ταύτισης οικονομικού και ημερολογιακού έτους, θα ήταν ίσως σκόπιμο, προς αποφυγή ερμηνευτικών αμφισβητήσεων, να προβλεφθεί ότι η έκτακτη εισφο-

ρά επιβάλλεται «στο συνολικό καθαρό εισόδημα το οποίο δηλώνεται εντός του οικονομικού έτους 2010».

Περαιτέρω, ως βάση υπολογισμού της εισφοράς ορίζεται το συνολικό καθαρό εισόδημα, όπως αυτό προσδιορίζεται βάσει των άρθρων 31 παρ. 19 και 105 παρ. 7 του ΚΦΕ. Ειδικώς, όμως, για τις επιχειρήσεις που δημοσίευσαν οικονομικές καταστάσεις συμφώνως προς τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΛΠ), προβλέπεται ότι η εισφορά επιβάλλεται στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ, εφόσον αυτά είναι μεγαλύτερα από το συνολικό καθαρό εισόδημά τους. Επισημαίνεται, καταρχάς, ότι θα ήταν ίσως σκόπιμο να διευκρινίζεται εάν η αναφορά σε καθαρά κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή των ΔΛΠ καταλαμβάνει τα κέρδη προ φόρων ή μετά φόρων. Επιπλέον, όπως έχει επισημανθεί από την Επιστημονική Υπηρεσία και επί του άρθρου 2 παρ. 1 του ν. 3808/2009 (βλ. έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής της 30.11.2009 επί του Νοσ «Έκτακτη οικονομική ενίσχυση κοινωνικής αλληλεγγύης, έκτακτη εισφορά κοινωνικής ευθύνης των μεγάλων επιχειρήσεων και της μεγάλης ακίνητης περιουσίας και άλλες διατάξεις»), η αρχή της φορολογικής ισότητας και, συγκεκριμένως, η αρχή της φορολογίας με βάση τη φοροδοτική ικανότητα επιβάλλει όμοια φορολογική μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις ίδιες (οικονομικές) συνθήκες και, αντιστρόφως, ανόμοια μεταχείριση εκείνων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες (βλ. Κ. Φινοκαλιώτη, οπ.π., σελ. 135-136 και 141-145). Εν προκειμένω, η δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ δεν φαίνεται να συνιστά ουσιώδη διαφορά η οποία να δικαιολογεί δυσμενέστερη φορολογική μεταχείριση, δεδομένου ότι συνδέεται αποκλειστικώς με τη χρηματοοικονομική ενημέρωση των επενδυτών και δεν επηρεάζει την πραγματική οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, η οποία απλώς απεικονίζεται με διαφορετικό τρόπο. Για τον λόγο αυτό, εξ άλλου, στην ελληνική έννομη τάξη υφίσταται καταρχήν σαφής διαχωρισμός μεταξύ ΔΛΠ και φορολογικής νομοθεσίας (άρθρα 140 παρ. 1 κ.ν. 2190/1920 και 105 παρ. 17 ΚΦΕ βλ. και Γ. Μάτσο, ΔΛΠ και φορολογία επιχειρήσεων, Επιχείρηση 7/2005, σελ.992-1000). Ως εκ τούτου, υφίσταται προβληματισμός ως προς το εάν η δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων με βάση τα ΔΛΠ αποτελεί αυτοτελώς ένδειξη διαφοροποιημένης φοροδοτικής ικανότητας σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δημοσιεύουν οικονομικές καταστάσεις με βάση τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, η οποία δικαιολογεί διακριτική φορολογική μεταχείριση.

8. Επί του άρθρου Πέμπτου παρ. 12

Με την προτεινόμενη παράγραφο επιβάλλεται ειδικός φόρος επί των τηλεοπτικών διαφημίσεων που έχει χαρακτηριστικά ουσιαστικά όμοια με αυτά του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 1326/1983. Δεδομένου όμως ότι το άρθρο 15 παρ. 1 του ν. 1326/1983 δεν έχει καταργηθεί, διότι με το άρθρο 38 του ν. 3427/2005 ορίσθηκε μόνο ότι «ο συντελεστής του ειδικού φόρου, ο οποίος επιβάλλεται στις διαφημίσεις που προβάλλονται από την τηλεόραση, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 1326/1983 ... μηδενίζεται από την 1 η Νοεμβρίου 2007 και μετά», θα ήταν ίσως σκόπιμο, αντί της προτεινόμενης ρύθμισης, να θεσπισθεί απλώς η αναπροσαρμογή σε 20% του (νυν μηδενικού) συντελεστή του ειδικού φόρου επί των τηλεοπτικών διαφημίσεων του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 1326/1983. Σε αντίθετη περίπτωση, θα ήταν ίσως σκόπιμο να προβλεφθεί ρητώς εάν και επί του νέου φόρου θα τυγχάνουν εφαρμογής οι ρυθμίσεις του άρθρου 12 του ν. 2328/1995 οι οποίες ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, και ζητήματα ειδικού φόρου επί των τηλεοπτικών διαφημίσεων, καθώς και εάν το Δημόσιο θα απαλλάσσεται του ειδικού φόρου.

9. Επί του άρθρου Έκτου

Συμφώνως προς την παρ. 2 του προτεινόμενου άρθρου, για την εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 66 του Υπαλληλικού Κώδικα, ο οποίος κυρώθηκε με τον ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), επί μετακίνησης υπαλλήλου του Υπουργείου Οικονομικών, οι κεντρικές, περιφερειακές ή αποκεντρωμένες οργανικές μονάδες εντός του ίδιου νομού ή του ίδιου νησιού θεωρούνται οργανικές μονάδες της ίδιας αρχής και η μετακίνηση εντός αυτών διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, βάσει των υπηρεσιακών αναγκών.

Σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 103 παρ. 4 του Συντάγματος, προκειμένου περί μετάθεσης μόνιμων δημόσιων υπαλλήλων, απαιτείται γνωμοδότηση του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου, ώστε να προσδιορίζονται επαρκώς και αιτιολογημένως τα συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία, υποχρεωτικώς συνεκτιμώμενα και σταθμιζόμενα, δικαιολογούν ή επιτρέπουν τη μετάθεση των υπαλλήλων (ΣτΕ 2849/1988). Η μετάθεση προϋποθέτει μεταβολή της δημόσιας αρχής στην οποία είναι τοποθετημένος ο υπάλληλος, εν αντιθέσει προς την απλή μετακίνηση, η οποία νοείται εντός της ίδιας δημόσιας αρχής, με μεταβολή της οργανικής μονάδας, όπου είναι τοποθετημένος ο υπάλληλος (βλ. Φ. Σπυρόπουλο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2006, σελ. 387). Εντούτοις, τα όρια μεταξύ μετάθεσης και μετακίνησης μπορεί να μην

προκύπτουν πάντοτε σαφώς, με κίνδυνο καταστρατήγησης της συνταγματικής εγγύησης κατά την εφαρμογή της ως άνω διάταξης.

Αθήνα, 5.5.2010

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Γιώργος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Μελετών Οικονομίας, Περιβάλλοντος και Τεχνολογίας
Κώστας Παπαδημητρίου
Αν. Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών
(Για τις παρατηρήσεις επί του άρθρου Δευτέρου)

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

